

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفترچه

بیان

۱۳۷۶/۷/۴۴۶

شماره

۱۳۸۴/۲/۱

تاریخ

پیوست

ورود به دیپلماتیک شورای نگهبان
هماره ثبت: ۱۴۱۱۷
تاریخ ثبت: ۱۳۸۴/۲/۲۷ صبح
اقدام کننده: عصر
۱۳۸۴/۲/۲۷

شورای محترم نگهبان

لایحه الحقیقی دولت جمهوری اسلامی ایران به معاهده بین‌المللی ذخایر ژئوتکنیکی
گیاهی برای غذا و کشاورزی که از سوی دولت به شماره ۳۰۰۹۹/۶۷۶۷۳ مورخ
۱۳۸۲/۱۲/۱۰ به مجلس شورای اسلامی تقدیم و در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ
۱۳۸۴/۲/۲۷ مجلس عیناً به تصویب رسید، در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی
جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال
می‌گردد. ان

غلامعلی خداداعبد

رئيس مجلس شورای اسلامی

صادر

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتریس

بیانیه

۱۶۷ | ۷۰۴۴۶

شماره

۱۱۸۴ / ۲۱ - ۱

تاریخ

پیوست

لایحه الحقاق دولت جمهوری اسلامی ایران به معاهده بینالمللی ذخایر ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی

ماده واحده - به دولت جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می شود به معاهده ذخایر ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی مصوب ۱۳۸۰/۸/۱۲ هجری شمسی برابر با سوم نوامبر ۲۰۰۱ میلادی سی و یکمین کنفرانس سازمان کشاورزی و خوار و بار جهانی سازمان ملل متحده در شهر رم مشتمل بر یک مقدمه و سی و پنج ماده و دو پیوست (به شرح پیوست) ملحق شود و اسناد مربوط را مبادله نماید. وزارت جهاد کشاورزی به عنوان مرجع ملی این معاهده تعیین می شود.

تبصره - در اجرای بند (۳) ماده (۲۲) معاهده فوق الذکر، در مورد اختلافی که طبق بند (۱) یا (۲) ماده (۲۲) حل نشد، هر دو راه حل اختلاف زیر به عنوان صلاحیت الزامی پذیرفته می شود:

الف - داوری طبق تشریفات مندرج در بخش (۱) پیوست (۲) این معاهده.

ب - ارجاع اختلاف به دیوان بینالمللی دادگستری.

بسم الله الرحمن الرحيم

معاهده بینالمللی منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی (مصطفوب سوم نوامبر ۲۰۰۱ برابر ۱۳۸۰/۸/۱۲)

مقدمه

طرفهای متعاهد:

با اعتقاد به این که منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی ماهیت خاصی دارند و خصوصیات و مسائل خاص آنها نیازمند راهکارهای ویژه می باشد؛
بانگرانی از فرسایش مداوم این منابع؛

بیانی

با توجه به این که منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی نگرانی مشترک همه کشورها است و در همه کشورها به میزان زیادی بستگی به منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی دارد که مبدأ آنها جای دیگری است؛

با قبول این که حفاظت، اکتشاف، جمع آوری، شناسائی، ارزیابی و ثبت منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی در نیل به اهداف اعلامیه رم درمورد امنیت جهانی غذائی و برنامه اقدام اجلاس جهانی غذا و برای دستیابی به توسعه پایدار کشاورزی برای نسل حاضر و نسل آینده، امری حیاتی است و این که توان کشورهای در حال توسعه و کشورهای با اقتصاد گذرا برای به عهده گرفتن این چنین مسؤولیتهایی نیاز مند تقویت فوری می‌باشد؛

با توجه به این که «برنامه اقدام جهانی برای حفاظت و استفاده پایدار از منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی» چارچوب مورد توافق بین المللی برای این گونه فعالیتهاست؛ همچنین با قبول این که منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی، ماده اولیه و ضروری اصلاح گیاهان زراعی از طریق انتخاب کشاورزان، اصلاح کلاسیک نباتات یا فناوری زیستی نوین می‌باشد و در سازگاری با تغییرات غیرقابل پیش‌بینی زیست محیطی و نیازهای آتی بشر ضروری است؛

با تأیید این که نقش کشاورزان در گذشته، حال و آینده در تمام مناطق جهان به ویژه در مراکز پیدایش و تنوع، در زمینه حفاظت، اصلاح و در دسترس قرار دادن این منابع، اساس حقوق کشاورزان می‌باشد؛

همچنین با تأکید بر حقوق شناخته شده در این معاهده برای حفظ، استفاده، تبادل و فروش بذر و دیگر مواد تکثیر شونده تولید شده توسط کشاورزان و مشارکت در اتخاذ تصمیم و تسهیم منصفانه و عادلانه منافع حاصل از بهره‌برداری از منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی، اساس تحقق حقوق کشاورزان و نیز ارتقاء حقوق کشاورزان در سطح ملی و بین المللی می‌باشد؛

با تشخیص این که این معاهده و دیگر موافقنامه‌های بین المللی مربوط به این معاهده، بایستی از نظر امنیت غذایی و کشاورزی پایدار مؤید هم‌دیگر باشند، با قبول این که هیچ چیزی در این معاهده نباید به گونه‌ای تفسیر شود که به معنی تغییر

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتریس

شماره

تاریخ

پیوست

بخش اول

تعهدات و حقوق طرفهای متعاهد به موجب سایر موافقنامه‌های بین‌المللی باشد؛
با درک این که منظور از عبارت فوق این نیست که سلسله مراتبی بین این معاهده و
دیگر موافقنامه‌های بین‌المللی ایجاد کند؛
با آگاهی از این که مسئله مدیریت منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی نقطه
تلاقي کشاورزی، محیط زیست و تجارت می‌باشد و با اعتقاد بر این که بایستی بین این
بخشها هم افزایی وجود داشته باشد؛
با آگاهی از مسؤولیت خود در قبال نسل‌های گذشته و آینده برای حفاظت از تنوع
جهانی منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی؛
با تشخیص این که کشورها در اعمال حقوق حاکمیتی خود بر منابع ژنتیکی گیاهی
خود برای غذا و کشاورزی می‌توانند به صورت متقابل از ایجاد نظام چندجانبه مؤثر برای
دسترسی آسان به تعداد مشخص و توافق شده‌ای از این منابع و تسهیم منصفانه و عادلانه
منافع حاصل از بهره‌برداری آنها متفق گردند؛
با تمايل به انعقاد موافقنامه‌ای بین‌المللی به موجب ماده (۱۴) اساسنامه فائو، در
چارچوب سازمان خوار و بار و کشاورزی سازمان ملل متحد که از این پس فائو (FAO)
ناميله می‌شود،
به شرح زیر توافق نموده‌اند:

بخش ۱ - مقدمه

ماده ۱ - اهداف

- ۱ - اهداف این معاهده عبارتند از حفاظت و استفاده پایدار از منابع ژنتیکی برای غذا و کشاورزی و تسهیم منصفانه و عادلانه منافع حاصل از استفاده از آنها، هماهنگ با کنوانسیون تنوع زیستی برای امنیت غذایی و کشاورزی پایدار.
- ۲ - این اهداف از طریق ارتباط تنگاتنگ این معاهده با سازمان خوار و بار و کشاورزی سازمان ملل متحد و کنوانسیون تنوع زیستی حاصل خواهد شد.

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر مس

بیان

پیش

تاریخ

۱۳۴۶ / ۷ / ۱۹۷۱

۱۳۴۶ / ۲ / ۱ - ۱

شماره

ماده ۲ - کاربرد اصطلاحات

از نظر این معاهده، اصطلاحات زیر دارای همان معانی خواهند بود که به شرح زیر برای آنها در نظر گرفته شده است. هدف از این تعاریف تحت پوشش قراردادن تجارت کالا نمی باشد.

«حفظت در رویشگاه طبیعی» به حفاظت اکوسیستم‌ها و رویشگاه‌های طبیعی، نگهداری و احیاء جمعیت‌های زنده گونه‌ها در محیط طبیعی رویش آنها و درخصوص گونه‌های گیاهی یا زراعی، به ناحیه‌ای که در آن خصوصیات ویژه خود را پیدا کرده‌اند، اطلاق می شود.

«حفظت خارج از رویشگاه طبیعی» به حفاظت منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی در خارج از رویشگاه طبیعی آنها اطلاق می شود.

«منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی» به هر گونه ماده ژنتیکی با منشأ گیاهی اطلاق می شود که دارای ارزش بالفعل یا بالقوه برای غذا و کشاورزی باشد.

«ماده ژنتیکی» به هر ماده‌ای با منشأ گیاهی، از جمله مواد زایشی و تکثیر شونده رویشی اطلاق می شود که دارای واحدهای و راثتی مفید باشد.

«نوع» به یک دسته گیاهی داخل یک رده گیاه‌شناسی در پائین ترین سطح شناخته شده اطلاق می شود که با تظاهر قابل تکرار خصوصیات مستمايز و ویژگی‌های ژنتیکی دیگر توصیف شده است.

«مجموعه خارج از رویشگاه طبیعی» به نگهداری یک مجموعه منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی خارج از رویشگاه طبیعی آن اطلاق می شود.

«مرکز پیدایش» به ناحیه جغرافیائی اطلاق می شود که گونه‌های گیاهی، اعم از اهلی یا وحشی، ویژگی‌های خاص خود را برای اولین بار در آنجا پیدا کرده است.

«مرکز تنوع گیاهی» به ناحیه جغرافیائی اطلاق می شود که دارای تنوع ژنتیکی زیادی برای گونه‌های گیاه زراعی در شرایط رویشگاه طبیعی باشد.

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفترچه

بیانی

۱۴۷ / ۷۰۴۴۶

شماره

۱۷۸۹ / ۲ / ۱

تاریخ

پیوست

ماده ۳ - حیطه شمول

این معاهده مربوط به منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی می‌باشد.

بخش ۲ - مقررات کلی

ماده ۴ - تعهدات کلی

هر یک از طرفهای متعاهد از مطابقت قوانین، مقررات و رویه‌های خود با تعهدات خویش به گونه‌ای که در این معاهده مقرر شده است، اطمینان حاصل خواهد نمود.

ماده ۵ - حفاظت، اکتشاف، جمع‌آوری، شناسائی، ارزیابی و مستندسازی منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی

۱ - هر طرف متعاهد با رعایت چارچوب قوانین ملی و با همکاری طرفهای متعاهد دیگر، در صورت اقتضاء اتخاذ روش یکپارچه‌ای را برای اکتشاف، حفاظت و استفاده پایدار از منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی ترغیب خواهد کرد و به ویژه در صورت اقتضاء موارد زیر را انجام خواهد داد:

(الف) - بررسی و تهیه فهرست منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی با درنظر گرفتن وضعیت و درجه تنوع در جمیعت‌های موجود از جمله آنهایی که دارای استفاده بالقوه هستند و در صورت امکان، ارزیابی تهدیدهایی که متوجه آنها است؛

(ب) - ترغیب جمع‌آوری منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی و اطلاعات مربوط به آن دسته از منابع ژنتیکی گیاهی که در معرض تهدید قرار دارند یا دارای استفاده بالقوه هستند؛

(پ) - در صورت اقتضاء ترغیب یا حمایت از تلاش زارعین و جوامع محلی بزای مدیریت و حفاظت منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی خود در مزرعه؛

(ت) - ترغیب حفاظت در رویشگاه طبیعی خویشاوندان وحشی گیاهان زراعی و گیاهان وحشی برای تولید غذا از جمله در مناطق حفاظت شده از جمله و به ویژه از طریق

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتریمن

بیانی

پیش

۱۳۸۴ / ۲۱ - ۱

۱۳۷۷ / ۷۰۴۶

شماره

حمایت از تلاش‌های جوامع بومی و محلی.

(ث) - همکاری در ترغیب توسعه نظام کارآمد و پایدار حفاظت در خارج از رویشگاه طبیعی، با توجه لازم به ضرورت مستندسازی، شناسائی، احیاء و ارزیابی به گونه‌ای مناسب و ترغیب توسعه و انتقال فن‌آوری‌های مناسب برای این منظور از نظر اصلاح استفاده پایدار از منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی؛

(ج) - پایش قوه نامیه، درجه تنوع و پایداری ژنتیکی مجموعه‌های منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی.

۲- طرفهای متعاهد در صورت اقتضاء درمورد به حداقل رساندن یا در صورت امکان حذف تهدیدهایی که متوجه منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی است، اقدام خواهند نمود.

ماده ۶ - استفاده پایدار از منابع ژنتیکی گیاهی

۱ - طرفهای متعاهد سیاستها و اقدامات قانونی مناسب را درجهت ترغیب استفاده پایدار از منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی توسعه داده و تداوم خواهند بخشید.

۲- استفاده پایدار از منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی می‌تواند موارد زیر را شامل شود:

(الف) - اتحاد سیاستهای عادلانه کشاورزی که به طور مناسب توسعه و نگهداری سیستم‌های متبوع زراعی را که استفاده پایدار از تنوع کشاورزی و زیستی و منابع طبیعی دیگر را بهبود می‌بخشد، ترغیب من کند؛

(ب) - ثبوت تحقیقاتی که تنوع زیستی را درجهت منافع کشاورزان با به حداقل رساندن تنوع داخل و بین گونه‌ای خاص بهبود بخشیده و حفاظت می‌کند، به ویژه کشاورزانی که انواع خود را ایجاد و استفاده می‌کنند و اصول اکولوژیک را در حفظ حاصلخیزی خاک و مبارزه با بیماریها، علفهای هرز و آفات به کار می‌بنند؛

(پ) - در صورت اقتضاء توسعه تلاش‌های اصلاح نباتات با مشارکت کشاورزان به ویژه در کشورهای در حال توسعه، که توان ایجاد انواع سازگار با شرایط اجتماعی، اقتصادی

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر پرس

بین‌المللی

۱۴۷/۱۰۴۶

شماره

۱۳۸۶/۱۲/۱

پیش

و اکولوژیکی از جمله مناطق کم بازده، را تقویت می‌کند؛

(ت) - توسعه بنیان ژنتیکی گیاهان زراعی و افزایش دامنه تنوع ژنتیکی قابل دسترس کشاورزان؛

(ث) - در صورت اقتضاء ترغیب استفاده گسترده از گیاهان زراعی بومی و سازگار با محل، انواع و گونه‌های کم بهره‌برداری شده؛

(ج) - در صورت اقتضاء حمایت از استفاده گسترده‌تر از تنوع انواع و گونه‌ها در مدیریت مزرعه‌ای، حفاظت و استفاده پایدار از گیاهان زراعی و ایجاد ارتباط قوی با اصلاح نباتات و توسعه کشاورزی به منظور کاهش آسیب‌پذیری زراعی و فراسایش ژنتیکی و ترغیب افزایش تولید غذا در جهان متناسب با توسعه پایدار؛ و

(چ) - بازنگری و در صورت اقتضاء متناسب نمودن شیوه‌های بهزیادی و مقررات معرفی نوع و توزیع بذر.

ماده ۷ - تعهدات ملی و همکاری بین‌المللی

۱ - هر طرف متعاهد در صورت اقتضاء فعالیت‌های موضوع مواد (۵) و (۶) را در سیاستها و برنامه‌های کشاورزی و توسعه روستایی خود وارد نموده و با طرفهای متعاهد دیگر به طور مستقیم یا از طریق فائز و سایر سازمانهای بین‌المللی مربوط، در حفاظت و استفاده پایدار از منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی همکاری خواهد نمود.

۲ - همکاری بین‌المللی به ویژه در جهت موارد زیر خواهد بود:

(الف) - ایجاد یا تقویت توانانی‌های کشورهای در حال توسعه و کشورهای با اقتصاد در حال گذر، درخصوص حفاظت و استفاده پایدار از منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی؛

(ب) - ارتقاء سطح فعالیتهای بین‌المللی برای ترغیب حفاظت، ارزیابی، مستندسازی، بهبود ژنتیکی، اصلاح نباتات، تکثیر بذر و تسهیم، در دسترس قرار دادن و تبادل منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی و اطلاعات و فناوری مناسب آن، مطابق بخش (۴)؛

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتریس

بیانی

۱۳۷۶/۰۴/۰۶

شماره

۱۳۸۴/۲/۱

تاریخ

پیوست

(پ) - نگهداری و تقویت تربیتات سازمانی پیش‌بینی شده در بخش (۵)؛

(ت) - اجرای راهبرد مالی موضوع ماده ۱۸.

ماده ۸ - کمک فنی

طرفهای متعاهد موافقت می‌کنند که تأمین کمک فنی به طرفهای متعاهد به ویژه کشورهای در حال توسعه و کشورهای با اقتصاد در حال گذر را با هدف تسهیل اجرای این معاهده به صورت دو جانبه یا از طریق سازمانهای بین‌المللی مربوط ارتقاء دهند.

بخش ۳ - حقوق کشاورزان

ماده ۹ - حقوق کشاورزان

۱ - طرفهای متعاهد تصدیق می‌نمایند که جوامع بومی و محلی و کشاورزان تمام مناطق دنیا به ویژه در مراکز پیدایش و تنوع گیاهان زراعی مشارکت فوق العاده‌ای در خصوص حفاظت و توسعه منابع ژنتیکی گیاهی که اساس تولیدات کشاورزی و غذائی در جهان را تشکیل می‌دهند، داشته و خواهند داشت.

۲ - طرفهای متعاهد موافقت می‌کنند که مسؤولیت شناسائی حقوق کشاورزان در رابطه با منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی، با دولتهای متبع آنها است. هر طرف متعاهد باید با توجه به نیازها و اولویت‌های خود و در صورت اقتضاء و بارعايت قوانین ملی خود برای صیانت و اشاعه حقوق کشاورزان اقداماتی از جمله موارد زیر را به عمل آورد:

(الف) - صیانت از دانش سنتی مربوط به منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی؛

(ب) - حق مشارکت برابر در تسهیم منافع حاصل از بهره‌برداری از منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی؛ و

(پ) - حق مشارکت در تصمیم‌گیری‌هادر سطح ملی در زمینه مواردی که به حفاظت و استفاده پایدار از منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی مربوط می‌شود.

۳ - هیچ چیزی در این ماده نباید به گونه‌ای تفسیر شود که حقوق کشاورزان را در

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتریش

بیانیه

۱۴۷ / ۷۰۴۶
شماره

۱۱۸ / ۲ / ۱ - تاریخ

پیوست

نگهداری، استفاده، مبادله و فروش بذر یا مواد تکثیر شونده برداشت شده از مزرعه کشاورزی در چارچوب قوانین ملی و در جائی که مصدق دارد محدود نماید.

بخش ۴ - نظام چندجانبه دسترسی و تسهیم منافع

ماده ۱۰ - نظام چندجانبه دسترسی و تسهیم منافع

- ۱ - طرفهای متعاهد در روابط خود با سایر کشورها، حقوق حاکمیتی کشورها را بر منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی خود، از جمله اختیار تعیین چگونگی دسترسی به آن منابع توسط دولتهای متبوع و بارعايت قوانین ملی، به رسمیت می‌شناسند.
- ۲ - طرفهای متعاهد در اعمال حقوق حاکمیتی خود، موافقت می‌کنند که نظام چند جانبه مؤثر، کارآمد و شفافی را هم برای تسهیل دسترسی به منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی و هم برای تسهیم منصفانه و عادلانه منافع حاصل از بهره‌برداری از این منابع براساس تقویت متقابل و تکمیلی به وجود آورند.

ماده ۱۱ - حیطه شمول نظام چندجانبه

- ۱ - در پیشبرد اهداف حفاظت و استفاده پایدار از منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی و تسهیم منصفانه و عادلانه منافع حاصل از استفاده از آنها به گونه‌ای که در ماده (۱) ذکر شده است، نظام چندجانبه شامل آن دسته از منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی خواهد شد که در پیوست (۱) براساس معیارهای امنیت غذائی و وابستگی متقابل تعیین شده است.

- ۲ - نظام چندجانبه، آن گونه که در بند (۱) مشخص شده، تمام منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی فهرست شده در پیوست (۱) را که تحت مدیریت و کنترل طرفهای متعاهد هستند و در معرض دسترسی عمومی باشد، در بر می‌گیرد. به منظور دستیابی به بالاترین حد ممکن از شمول نظام چندجانبه، طرفهای متعاهد همه دارندگان منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی فهرست شده در پیوست (۱) را دعوت می‌نمایند که این منابع

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتریس

بیانیه

پیش

شماره

۱۴۷/۶۰۴۶

۱۲۸۴/۲/۱

تاریخ

ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی را در نظام چندجانبه قرار دهد.

۳ - طرفهای متعاهد همچنین موافقت می‌کنند که اقدامات مناسبی را اتخاذ نمایند تا افراد حقیقی و حقوقی که در قلمرو قضائی آنها دارای منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی فهرست شده در پیوست (۱) می‌باشند، برای قرار دادن این‌گونه منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی در نظام چندجانبه تغییب شوند.

۴ - طرف مدت دو سال از تاریخ لازم‌اجراء شدن این معاہده، هیأت رئیسه روند پیشرفت قرار دادن منابع ژنتیکی برای غذا و کشاورزی مذکور در بند (۳)، در نظام چندجانبه را ارزیابی خواهند نمود. به دنبال این ارزیابی هیأت رئیسه تصمیم خواهد گرفت که آیا دسترسی آسان به آن دسته از افراد حقیقی و حقوقی موضوع بند (۳) که منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی را در نظام چندجانبه قرار نداده‌اند ادامه یابد، یا ترتیبات دیگری که مقتضی به نظر می‌رسند اتخاذ گردد.

۵ - سیستم چندجانبه، منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی را که در پیوست (۱) فهرست شده و به گونه‌ای که در جزء (الف) بند (۱) ماده (۱۵) پیش‌بینی شده در مجموعه خارج از رویشگاه طبیعی مراکز تحقیقات کشاورزی بین‌المللی گروه مشورتی تحقیقات کشاورزی بین‌المللی و طبق بند (۵) ماده (۱۵) در مؤسسات بین‌المللی دیگر نگهداری می‌شوند نیز دربر خواهد گرفت.

ماده ۱۲ - دسترسی آسان به منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی در قالب نظام چندجانبه

۱ - طرفهای متعاهد موافقت می‌کنند که دسترسی آسان به منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی در قالب نظام چندجانبه به گونه‌ای که در ماده (۱۱) تعریف شده است، طبق مفاد این معاہده خواهد بود.

۲ - طرفهای متعاهد موافقت می‌کنند که اقدامات قانونی و دیگر ترتیبات لازم را برای فراهم نمودن این‌گونه دسترسی برای طرفهای متعاهد دیگر از طریق سیستم چندجانبه اتخاذ کنند. بدین منظور، این‌گونه دسترسی برای افراد حقیقی و حقوقی در قلمرو قضائی هر

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتری مس

بیانیه

پیش

تاریخ

۱۴۰۷/۰۶/۱۹

۱۲۸۴/۱۲/۱

طرف متعاهد نیز با رعایت مفاد قانون بند (۴) ماده (۱۱) فراهم خواهد شد.

۳- این دسترسی طبق شرایط زیر فراهم خواهد شد:

(الف) - دسترسی فقط به منظور استفاده و حفاظت از تحقیقات، اصلاح و آموزش برای غذا و کشاورزی فراهم خواهد شد، مشروط بر این که هدف مزبور شامل استفاده‌های شیمیایی، دارویی و یا سایر استفاده‌های صنعتی غیرغذائی / علوفه‌ای نشود. درخصوص گیاهان زراعی چندمنظوره (غذائی و غیرغذائی)، اهمیت آنها برای امنیت غذائی، مبنای وارد کردن آنها در نظام چندجانبه و فراهم نمودن آنها برای دسترسی آسان می‌باشد؛

(ب) - دسترسی، به سرعت، بدون نیاز به ردیابی فردی و رایگان خواهد بود یا اگر پولی دریافت شود نباید بیشتر از حداقل هزینه لازم باشد؛

(پ) - همه اطلاعات شناسنامه‌ای موجود و با رعایت قوانین حاکم، دیگر اطلاعات توصیفی و غیرمحرمانه موجود مربوط، به همراه منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی در دسترس قرار خواهد گرفت؛

(ت) - دریافت کنندگان، مدعی هیچ‌گونه حق مالکیت معنوی یا حقوق دیگری که موجب محدودیت دسترسی آسان می‌گردد بر منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی، قسمتها یا اجزاء ژنتیکی آنها به صورتی که از نظام چندجانبه دریافت نموده‌اند، نخواهند شد.

(ث) - دسترسی به منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی در دست تهیه از جمله موادی که توسط کشاورزان در حال ایجاد می‌باشد، در طول دوره ایجاد، منوط به صلاح‌حديد ایجادکنندگان آن است.

(ج) - دسترسی به منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی که با حقوق مالکیت معنوی و حقوق دیگر محافظت گردیده‌اند، طبق موافقنامه‌های بین‌المللی ذی‌ربط و قوانین ملی مربوط صورت خواهد گرفت.

(ج) - منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی که در قالب نظام چندجانبه در دسترس قرار داده شده و محافظت می‌گردد، همچنان توسط دریافت کنندگان آن منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی در نظام چندجانبه به موجب شرایط این معاہده در دسترسی قرار خواهد گرفت؛ و

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

و فریض

میثاق

۱۴۷ / ۴۰۲۶
شماره
۱۳۸۴ / ۲۱ - ۱
تاریخ
پیزت

(ح) - طرفهای متعاهد موافقت می‌کنند که دسترسی به منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی در شرایط رویشگاههای اولیه، بدن لطمہ‌زدن به دیگر مقررات به موجب این ماده، طبق قوانین ملی یا در نبود این گونه قوانین، طبق استانداردهایی که ممکن است توسط هیأت رئیسه تعیین گردد، فراهم شود.

۴ - بدین منظور، طبق بندهای (۲) و (۳) فوق و به موجب موافقتنامه انتقال مواد استاندارد که توسط هیأت رئیسه تصویب خواهد شد و حاوی مقررات جزء‌های (الف)، (ت) و (ج) بند (۱۲) ماده و همچنین مقررات تسهیم منافع مندرج در ردیف (۲) جزء (ت) بند (۱۳) ماده و دیگر مقررات مربوط دیگر این معاهده و مقرراتی خواهد بود مبنی بر این که دریافت کننده منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی باید خواستار اعمال شرایط موافقتنامه انتقال مواد استاندارد در مورد انتقال منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا به شخص یا واحد دیگر و نیز انتقالات بعدی آن منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی اعمال شود، دسترسی آسان فراهم خواهد شد.

۵ - طرفهای متعاهد وجود مهلتی را برای رسیدگی به اختلافات قراردادی ناشی از موافقتنامه‌های انتقال مواد استاندارد طبق الزامات قابل اعمال مربوط به صلاحیت و به موجب نظامهای حقوقی خود، با تصدیق این که تعهدات ناشی از موافقتنامه‌های مزبور منحصرآ متوجه طرفهای آن موافقتنامه‌ها می‌باشد، تضمین خواهند نمود.

۶ - طرفهای متعاهد موافقت می‌نمایند که در شرایط اضطراری ناشی از حوادث غیرمتوجه، در جهت مشارکت در استقرار مجدد نظامهای کشاورزی با همکاری دست‌اندرکاران و امدادگران حوادث، دسترسی آسان به منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی مناسب را در نظام چندجانبه فراهم نمایند.

ماده ۱۳ - تسهیم منافع در نظام چندجانبه

۱ - طرفهای متعاهد تصدیق می‌نمایند که دسترسی آسان به منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی گنجانده شده در نظام چندجانبه، خود، منتفعت عمده نظام چندجانبه محسوب می‌گردد و موافقت می‌کنند که منافع حاصل از آن باید به صورت منصفانه و عادلانه

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتریش

بیانیه

۱۶۷ / ۴۰۴۴۶

شماره

۱۳۸۴ / ۲ / ۱

لیست

پیش

طبق مفاد این معاهده تقسیم گردد.

۲ - طرفهای متعاهد موافقت می‌کنند که منافع حاصل از استفاده، از جمله استفاده تجاری، از منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی در قالب نظام چندجانبه به صورت منصفانه و عادلانه از طریق سازوکارهای زیر (تبادل اطلاعات، دسترسی به فناوری و انتقال آن، ظرفیت‌سازی، تسهیم منافع حاصل از تجاری‌سازی) با درنظر گرفتن اولویت زمینه‌های فعالیت برنامه دوره‌ای اقدام جهانی، تحت نظر هیأت رئیسه تقسیم گردد:

الف - تبادل اطلاعات:

طرفهای متعاهد موافقت می‌کنند که اطلاعات مربوط را که از جمله و به ویژه حاوی کالانماها و فهرست اموال، اطلاعات فناوری، نتایج تحقیقات فنی، علمی و اقتصادی - اجتماعی از جمله شناسائی، ارزیابی و بهره‌برداری از منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی در قالب نظام چندجانبه را در دسترس قرار دهند. این‌گونه اطلاعات در صورتی که محروم‌مانه نباشد بارعایت قوانین حاکم و طبق توانایی‌های ملی در دسترس قرار خواهد گرفت. اطلاعات مزبور در دسترس تمامی طرفهای متعاهد این معاهده از طریق نظام اطلاعاتی موضوع ماده (۱۷) قرار خواهد گرفت.

ب - دسترسی به فناوری و انتقال آن:

۱ - طرفهای متعاهد تعهد می‌نمایند که فناوری‌های حفاظت، شناسائی، ارزیابی و استفاده از منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی را که در قالب نظام چندجانبه قرار دارند مهیا نموده و یا دسترسی به آنها را فراهم نمایند. طرفهای متعاهد با تصدیق این که بعضی از فناوری‌ها فقط می‌توانند از طریق مواد ژنتیکی منتقل شوند، دسترسی به این‌گونه فناوری‌ها و مواد ژنتیکی را که در قالب نظام چندجانبه قرار دارند و انواع اصلاح شده و مواد ژنتیکی ایجاد شده با استفاده از منابع ژنتیکی برای غذا و کشاورزی در قالب نظام چندجانبه را مطابق مفاد ماده (۱۲) فراهم و یا تسهیل نمایند. دسترسی به این‌گونه فناوری‌ها، انواع اصلاح شده و مواد ژنتیکی بارعایت قوانین حاکم درمورد دسترسی و حقوق مالکیت و طبق توانایی‌های ملی صورت خواهد گرفت.

۲ - دسترسی به فناوری و انتقال آن به کشورهای به ویژه به کشورهای در حال توسعه و

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفترچه

بینال

پیش

تاریخ

۱۴۷/۶۰۲۶

شماره

۱۲۸۴/۲/۱

تاریخ

پیش

کشورهای با اقتصاد در حال گذر از طریق مجموعه تمهیداتی نظیر تأسیس و نگهداری و مشارکت در گروههای با موضوع فعالیت محصول گیاهی به منظور همه گونه مشارکت برای تحقیق و توسعه استفاده از منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی و فعالیت‌های مشترک تجاری مربوط به مواد دریافت شده، توسعه نیروی انسانی و دسترسی مؤثر به تجهیزات تحقیقاتی صورت خواهد گرفت.

۳- دسترسی و انتقال فناوری موضوع ردیفهای (۱) و (۲) فوق از جمله فناوری‌هایی که با حقوق مالکیت معنوی حمایت می‌شوند به کشورهای در حال توسعه که طرف متعاهد این کنوانسیون هستند به ویژه کشورهای کمتر توسعه یافته و کشورهای با اقتصاد در حال گذر با شرایط منصفانه و کاملاً مطلوب فراهم و یا تسهیل خواهد شد به ویژه در مورد فناوری‌های مورد استفاده برای حفاظت و همچنین فناوری‌های سودمند برای کشاورزان در کشورهای در حال توسعه به خصوص کشورهای کمتر توسعه یافته و کشورهای با اقتصاد در حال گذر از جمله با شرایط اعطائی ممتاز و ترجیحی و مورد توافق متقابل، از جمله و به ویژه از طریق مشارکت در تحقیقات و توسعه در قالب نظام چندجانبه، این گونه دسترسی و انتقال در شرایطی صورت خواهد گرفت که با شناسانی و منطبق بر حمایت کافی و مؤثر از حقوق مالکیت معنوی باشد.

پ- ظرفیت‌سازی:

با توجه به نیازهای کشورهای در حال توسعه و کشورهای با اقتصاد در حال گذر، که از طریق اولویتی که آنها برای ظرفیت‌سازی در منابع ژنتیکی برای غذا و کشاورزی در طرحها و برنامه‌های خود در نظر می‌گیرند، بیان می‌شود، در صورتی که منابع ژنتیکی گیاهی یاد شده برای غذا و کشاورزی مشمول نظام چندجانبه باشد، طرفهای متعاهد موافقت می‌کنند که موارد زیر را در اولویت قرار بدهند:

۱- ایجاد و یا تقویت برنامه‌هایی برای آموزش علمی و فنی حفاظت و استفاده پایدار از منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی؛

۲- ایجاد و تقویت تأسیساتی برای حفاظت و استفاده پایدار از منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی به ویژه در کشورهای در حال توسعه و کشورهای با اقتصاد در حال

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتریش

بیانیه

پیش

شماره

نامخ

۱۳۴۶ / ۷۰۴۶

گذر؛ و

۳- انجام تحقیقات علمی ترجیحاً در جانشی که ممکن باشد، در کشورهای در حال توسعه و کشورهای با اقتصاد در حال گذر، با همکاری مؤسسات این کشورها و توسعه ظرفیت برای انجام این گونه تحقیقات در زمینه‌های مورد نیاز.

ت - تسهیم منافع مالی و دیگر منافع تجاری سازی:

۱ - طرفهای متعاهد موافقت می‌نمایند در قالب نظام چندجانبه با دخیل کردن بخش‌های خصوصی و دولتی در فعالیت‌های مشخص شده در این ماده از طریق اشتراک مساعی و همکاری از جمله با پخش خصوصی کشورهای در حال توسعه و کشورهای با اقتصاد در حال گذر در تحقیق و توسعه فناوری، اقداماتی را به منظور دستیابی تسهیم منافع ناشی از تجاری سازی اتخاذ نمایند.

۲ - طرفهای متعاهد موافقت می‌کنند که موافقنامه انتقال مواد استاندارد موضوع بند (۴) ماده (۱۲) شامل این الزام باشد که دریافت کننده‌ای که محصولی را تجاری می‌کند که از منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی بوده و دربر دارنده موادی است که از طریق نظام چندجانبه به آن دسترسی یافته، سهم عادلانه‌ای از منافع حاصل از تجاری سازی آن محصول را به سازوکار موضوع جزء (ج) بند (۳) ماده (۱۹) پیردادزد، مگر این که محصول مزبور بدون محدودیت برای تحقیق و اصلاح بیشتر در دسترس دیگران باشد، که در این صورت دریافت کننده‌ای که تجاری سازی می‌کند برای پرداخت چنین سهمی ترغیب خواهد شد.

هیأت رئیسه در اولین جلسه خود میزان، شکل و شیوه پرداخت را در راستای عرف تجاری تعیین خواهد نمود. هیأت رئیسه می‌تواند تصمیم بگیرد برای طبقات مختلف دریافت کنندگان که فرآورده‌های مزبور را تجاری سازی می‌کنند سطوح متفاوت پرداخت مقرر نماید. همچنین می‌تواند در مورد ضرورت معاف نمودن کشاورزان خردپایی کشورهای در حال توسعه و کشورهای با اقتصاد در حال گذر از پرداخت‌های مزبور تصمیم بگیرد. هیأت رئیسه می‌تواند هر ازگاهی در راستای دستیابی به تسهیم عادلانه منافع، سطوح پرداخت را مورد بازبینی و تجدیدنظر قرار دهد و ظرف یک دوره پنج ساله از لازم الاجراء شدن این معاهده لزوم پرداخت اجباری مقرر در موافقنامه انتقال مواد استاندارد را نیز

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتریس

مبنی‌الالی

۱۳۷ ۷۰۴۴۶

شماره

۱۴۷-۱ تاریخ

پیمان

در مواردی که محصولات تجاری شده مزبور بدون محدودیت برای تحقیق و اصلاح بیشتر در دسترس دیگران قرار می‌گیرد ارزیابی نماید.

۳- طرفهای متعاهد موافقت می‌کنند که منافع حاصل از استفاده از منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی که به موجب نظام چندجانبه تقسیم می‌شود، باید ابتدا به صورت مستقیم و غیرمستقیم به سوی کشاورزان تمام کشورها به ویژه در کشورهای در حال توسعه و کشورهای با اقتصاد در حال گذر که به حفاظت و استفاده پایدار از منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی می‌پردازند جریان یابد.

۴- هیأت رئیسه در اولین اجلاس خود، سیاست و معیارهای مربوط به کمکهای ویژه به موجب راهبرد مالی توافق شده مقرر در ماده (۱۸) برای حفاظت منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی را در کشورهای در حال توسعه و کشورهای با اقتصاد در حال گذر که مشارکت آنها در تنوع منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی در نظام چندجانبه قابل توجه بوده و یا نیازهای خاصی دارند، بررسی خواهد کرد.

۵- طرفهای متعاهد تصدیق می‌کنند که توانانی اجرای کامل «برنامه اقدام جهانی» به ویژه در کشورهای در حال توسعه و کشورهای با اقتصاد در حال گذر به میزان زیادی به اجرای مؤثر این ماده و راهبرد مالی مقرر ماده (۱۸) بستگی خواهد داشت.

۶- طرفهای متعاهد ترتیبات راهبردی مشارکت داوطلبانه در تسهیم منافع را بررسی خواهند کرد تا صنایع فرآوری غذائی که از منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی سود می‌برند در نظام چندجانبه، مشارکت مالی نمایند.

بخش ۵ - اجزاء حمایت کننده

ماده ۱۴ - برنامه اقدام جهانی

طرفهای متعاهد با تصدیق اهمیت برنامه دوره‌ای اقدام جهانی برای حفاظت و استفاده پایدار از منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی در این معاهد، باید اجرای مؤثر آن را از جمله از طریق اقدامات ملی و در صورت اقتضا از طریق همکاری‌های بین‌المللی به

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتریس

بیانیه

۱۶۷ / ۷۰۴۴۶

شماره

۱۳۸۴ / ۲۷ - ۱

پیوست

منظور ایجاد چارچوب مناسب از جمله و به ویژه برای ظرفیت‌سازی، انتقال فناوری و تبادل اطلاعات، با درنظر گرفتن مفاد ماده (۱۲) تغییب نمایند.

ماده ۱۵ - مجموعه‌های خارج از رویشگاهی متابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی که توسط مراکز تحقیقات کشاورزی بین‌المللی گروه مشورتی تحقیقات کشاورزی بین‌المللی و دیگر مؤسسات بین‌المللی نگهداری می‌شوند

۱ - طرفهای متعاهد اهمیت مجموعه‌های خارج از رویشگاهی متابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی که توسط مراکز تحقیقات کشاورزی بین‌المللی گروه مشورتی تحقیقات کشاورزی بین‌المللی به صورت امانی نگهداری می‌شوند را برای این معاهده مورد تصدیق قرار می‌دهند. طرفهای متعاهد از مراکز تحقیقات کشاورزی بین‌المللی می‌خواهند که موافقنامه‌هایی را با هیأت رئیسه در رابطه با مجموعه‌های خارج از رویشگاهی مزبور طبق قیود و شرایط زیر منعقد نمایند:

(الف) - متابع ژنتیکی برای غذا و کشاورزی که در پیوست (۱) این معاهده فهرست شده و توسط مراکز تحقیقات کشاورزی بین‌المللی نگهداری می‌شوند باید طبق مقررات مندرج در بخش (۴) این معاهده در دسترس قرار گیرند:

(ب) - متابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی به غیر از آنچه که در پیوست (۱) این معاهده آمده است و قبل از اجرای این معاهده جمع آوری شده و توسط مراکز تحقیقات کشاورزی بین‌المللی به طور امانی نگهداری می‌شود باید طبق مفاد موافقنامه انتقال مواد استاندارد که به موجب موافقنامه‌های بین مراکز تحقیقات کشاورزی بین‌المللی و فائز در حال استفاده هستند در دسترس قرار گیرند. موافقنامه انتقال مواد استاندارد باید توسط هیأت رئیسه با مشورت مراکز تحقیقات کشاورزی بین‌المللی طبق مفاد مربوط این معاهده به ویژه مواد (۱۲) و (۱۳) و به موجب شرایط زیر حداقل عادی دوم^(۱) آن مورد بازبینی قرار

۱ - ترجمه صحیح: (... شرایط زیر حداقل ناشست «اجلاس» عادی دوم ...)

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر مس

بیانی

پیش

تاریخ

شماره ۱۶۶ / ۷۰۴۶

گیرد:

(۱) - مراکز تحقیقات کشاورزی بین‌المللی باید طبق برنامه‌ای که هیأت رئیسه مقرر می‌نماید به صورت دوره‌ای هیأت رئیسه را از موافقنامه‌های انتقال مواد استاندارد منعقد شده مطلع سازند.

(۲) - نمونه‌هایی از منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی بنایه تقاضا و بدون نیاز به موافقنامه انتقال مواد استاندارد باید در اختیار طرفهای متعاهدی که منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی از سرزمین آنها در شرایط رویشگاههای طبیعی جمع آوری شده، قرار گیرد.

(۳) - منافع حاصل به موجب موافقنامه انتقال مواد استاندارد فروق که به سازوکار مذکور در جزء (ج) بند (۳) ماده (۱۹) واریز می‌گردد، باید به ویژه در حفاظت و استفاده پایدار از منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی مورد نظر و بخصوص در برنامه‌های ملی و منطقه‌ای در کشورهای در حال توسعه و کشورهای با اقتصاد در حال گذر به ویژه در مراکز تنوع و کشورهای کمتر توسعه یافته مصرف شود، و

(۴) - مراکز تحقیقات کشاورزی بین‌المللی باید در حد توان خود اقداماتی را اتخاذ کنند تا شرایط موافقنامه‌های انتقال مواد استاندارد به طور مؤثر رعایت گردد و در اسرع وقت هیأت رئیسه را در جریان موارد عدم رعایت آن قرار دهند.

(ب) - مراکز تحقیقات کشاورزی بین‌المللی صلاحیت هیأت رئیسه را در ارانه سیاستهای هدایت کننده در خصوص مجموعه‌های خارج از رویشگاهی نگهداری شده توسط آنان با رعایت مفاد این معاهده مورد شناسایی قرار خواهند داد.

(ت) - تجهیزات علمی و فنی که مجموعه‌های خارج از رویشگاه طبیعی در آن نگهداری می‌شوند به منظور نگهداری و مدیریت این مجموعه‌ها مطابق استانداردهای پذیرفته شده بین‌المللی به ویژه استانداردهای بانک ژن که توسط کمیسیون منابع ژنتیکی برای غذا و کشاورزی فائز مورد تأیید قرار گرفته است، همچنان در اختیار مراکز تحقیقات کشاورزی بین‌المللی باقی خواهند ماند.

(ث) - دبیر، بنابر تقاضای یکی از مراکز تحقیقات کشاورزی بین‌المللی تلاش

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتریس

برگزاری

۱۴۷ ۲۰۴۶

شماره

۱۳۸۴ / ۲ / ۱

تاریخ

پیش

خواهد نمود تا پشتیبانی فنی مناسب را فراهم نماید.

(ج) - دبیر، در هر زمانی حق دسترسی به تأسیسات و همچنین حق بازرسی تمام فعالیتهای انجام شده در آنها را که مستقیماً به حفاظت و تبادل مواد موضوع این ماده مربوط می‌شود، خواهد داشت.

(ج) - در صورت تهدید یا جلوگیری از نگهداری منظم این مجموعه‌های خارج از رویشگاهی حفاظت شده به وسیله مراکز تحقیقات کشاورزی بین‌المللی توسط هر عاملی، از جمله وضعیت اضطراری، دبیر با موافقت کشور میزبان به تخلیه یا انتقال آنها تا حد امکان کمک خواهد نمود.

۲- طرف‌های متعاهد موافقت می‌کنند منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی در پیوست (۱) این معاهده را در قالب نظام چند جانبه در دسترس مراکز تحقیقات کشاورزی بین‌المللی گروه مشورتی تحقیقات بین‌المللی کشاورزی که با هیأت رئیسه طبق این معاهده موافقتنامه‌هایی را امضاء کرده‌اند قرار دهند. مراکز مزبور در فهرستی که توسط دبیر نگهداری شده و بنابر تقاضا در اختیار طرف‌های متعاهد قرار می‌گیرد، اضافه خواهد شد.

۳- موادی غیر از مواد فهرست شده در پیوست (۱) که توسط مراکز تحقیقات کشاورزی بین‌المللی دریافت و نگهداری می‌شود پس از لازم‌الاجرام شدن این معاهده براساس شرایط مورد توافق مراکز تحقیقات کشاورزی بین‌المللی دریافت کننده مواد و کشور مبدأ این منابع یا کشوری که آنها را طبق کتوانیون تنوع زیستی یا قوانین حاکم دیگر بدست آورده است، در دسترس قرار خواهد گرفت.

۴- طرف‌های متعاهد تر غیب می‌شوند تا دسترسی مراکز تحقیقات کشاورزی بین‌المللی را که با هیأت رئیسه موافقتنامه‌هایی را امضاء نموده‌اند، براساس شرایط توافق شده به آن دسته از منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی که در پیوست (۱) ذکر نشده‌اند، ولی برای فعالیت‌ها و برنامه‌های مراکز مزبور مهم می‌باشد، فراهم نمایند.

۵- هیأت رئیسه همچنین مساعی خود را در جهت انعقاد موافقتنامه‌هایی برای مقاصد مذکور در این ماده با دیگر مؤسسات بین‌المللی مربوط به کار خواهد بست.

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر مس

میثاق

۱۴۷/۷۰۴۴۶

شماره

۱۷۸۶/۲۶ - ۱

پیش

پیش

ماده ۱۶ - شبکه‌های بین‌المللی منابع ژنتیکی گیاهی

- ۱ - همکاری‌های موجود در شبکه‌های بین‌المللی منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی براساس ترتیبات فعلی و طبق شرایط این معاهده تغیب یا توسعه داده خواهد شد تا حد اکثر پوشش ممکن منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی به دست آید.
- ۲ - طرف‌های متعاهد به طور مقتضی تمام مؤسسات مربوط از جمله مؤسسات دولتی، خصوصی، غیردولتی، تحقیقاتی، اصلاح و دیگر مؤسسات را برای مشارکت در شبکه‌های بین‌المللی تغیب خواهند نمود.

ماده ۱۷ - نظام جهانی اطلاعات مربوط به منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی

- ۱ - طرف‌های متعاهد برای ایجاد و تقویت نظام جهانی اطلاعات براساس نظامهای اطلاعاتی موجود به منظور تسهیل مبادله اطلاعات در زمینه موضوعات علمی، فنی و زیست محیطی مربوط به منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی همکاری خواهند نمود. به این امید که این گونه مبادله اطلاعات به تسهیم منافع از طریق قراردادن اطلاعات راجع به منابع ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی در دسترس تمامی طرف‌های متعاهد، کمک خواهد نمود. در ایجاد نظام جهانی اطلاعات از همکاری «سازو کار تبادل» کنوانسیون تنوع زیستی نیز استفاده خواهد شد.

۲ - در صورت اعلام طرف‌های متعاهد، در مورد خطراتی که حفاظت مؤثر منابع ژنتیکی برای غذا و کشاورزی را تهدید می‌کند در جهت حفاظت از مواد، پیش آگاهی داده خواهد شد.

۳ - طرف‌های متعاهد با کمیسیون منابع ژنتیکی برای غذا و کشاورزی فائز در ارزیابی دوره‌ای آن از وضعیت جهانی منابع ژنتیکی برای غذا و کشاورزی همکاری خواهند نمود تا برنامه دوره‌ای اقدام جهانی موضوع ماده (۱۴) به روز گردد.

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

و فقریش

۱۴۷ / ۷۰۴۴۶

شماره

تاریخ ۱ - ۲۷/۲۷/۱۳۸۶

پیش

مبنی‌مالی

بخش ۶ - مقررات مالی

ماده ۱۸ - منابع مالی

۱ - طرف‌های متعاهد متعهد می‌شوند که راهبرد مالی را برای اجرای این معاہده طبق مفاد این ماده بکارگیرند.

۲ - اهداف راهبرد مالی شامل ارتقاء دسترسی، شفافیت، کارآئی و مؤثر بودن تأمین منابع مالی بهمنظور اجرای فعالیت‌های موضوع این معاہده خواهد بود.

۳ - بهمنظور سوق دادن اعتبارات مالی برای فعالیتها، طرحها و برنامه‌های اولویت‌دار، به ویژه در کشورهای در حال توسعه و کشورهای با اقتصاد در حال گذر، و با منظور قراردادن «برنامه اقدام جهانی»، هیأت رئیسه در فواصل زمانی مشخص، میزان اعتبار مالی لازم را تعیین خواهد نمود.

۴ - به موجب راهبرد مالی:

(الف) - طرف‌های متعاهد اقدامات لازم و مقتضی را در چهارچوب هیأتهای رئیسه نهادها، صندوق‌ها و سازوکارهای بین‌المللی به عمل خواهند آورد تا از اولویت دادن و توجه کافی به تخصیص مؤثر منابع قابل پیش‌بینی و توافق شده برای اجرای طرحها و برنامه‌های موضوع این معاہده اطمینان حاصل نمایند.

(ب) - انجام مؤثر تعهدات موضوع این معاہده توسط طرفهای متعاهدی که از کشورهای در حال توسعه و کشورهای با اقتصاد در حال گذر هستند به میزان تخصیص مؤثر منابع موضوع این ماده، به ویژه توسط کشورهای توسعه یافته بستگی خواهد داشت. طرف‌های متعاهدی که از کشورهای در حال توسعه و کشورهای با اقتصاد در حال گذر هستند به طرحها و برنامه‌های خود برای ظرفیت‌سازی در زمینه منابع ژنتیکی گیاه برای غذا و کشاورزی اولویت کافی خواهند داد.

(پ) - طرف‌های متعاهدی که از کشورهای توسعه یافته هستند نیز منابع مالی برای اجرای این معاہده را فراهم خواهند نمود و کشورهای در حال توسعه و کشورهای با اقتصاد در حال گذر نیز از راههای دوچانبه، چندچانبه و منطقه‌ای خود را از منابع مزبور بهره‌مند

جمهوری اسلامی ایران
 مجلس شورای اسلامی
 دفتر ممن

۱۹۷۷ / ۷۰۴۴۶
 شماره
 ۱۳۸۴ / ۲۱ - ۱
 تاریخ

پیش

بیانیه

خواهد کرد. این گونه راهها شامل سازوکار موضوع جزء (ج) بند (۳) ماده (۱۹) خواهد بود.

(ت) - هر طرف متعاهد موافقت می نماید که منابع مالی برای فعالیت های ملی برای حفاظت و استفاده پایدار از منابع زنگنه گیاهی برای غذا و کشاورزی را در حد منابع مالی توانانی های ملی خود به عهده گرفته و فراهم کند. منابع مالی فراهم شده نبایستی برای منظورهایی که در نهایت مغایر با این معاهده می باشد به ویژه در زمینه های مرتبط با تجارت بین المللی محصولات، استفاده گردد.

(ث) - طرفهای متعاهد موافقت می نمایند که منافع حاصل از جزء (ت) بند (۲) ماده

(۱۳) بخشی از راهبرد مالی باشد.

(ج) - مشارکت های داوطلبانه نیز می تواند توسط طرفهای متعاهد، بخش خصوصی (باتوجه به ماده ۱۳) سازمانهای غیردولتی و منابع دیگر فراهم گردد. طرفهای متعاهد موافقت می نمایند که هیأت رئیسه ویژگی های راهبرد ترغیب چنین مشارکت هایی را بررسی نماید.

۵ - طرفهای متعاهد موافقت می نمایند که اولویت به اجرای طرحها و برنامه های توافق شده برای کشاورزان کشورهای در حال توسعه به ویژه در کشورهای کمتر توسعه یافته و در کشورهای با اقتصاد در حال گذره که از منابع زنگنه گیاهی برای غذا و کشاورزی محافظت یا استفاده پایدار می کنند، داده شود.

بخش ۷ - مقررات اجرائی

ماده ۱۹ - هیأت رئیسه

- ۱ - بدین وسیله هیأت رئیسه متشكل از تمامی طرفهای متعاهد تشکیل می گردد.
- ۲ - تصمیمات هیأت رئیسه با اتفاق نظر اتخاذ خواهد شد، مگر در مواردی که با اتفاق نظر تصمیم گرفته شود که به روش دیگر عمل شود، به استثنای موارد مربوط به مواد (۲۳) و (۲۴) که همیشه اتفاق نظر ضروری خواهد بود.
- ۳ - وظایف هیأت رئیسه، ترغیب اجرای کامل این معاهده با درنظر داشتن اهداف آن

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفترچه

میثک

۱۴۷ ۷۰۴۴۶ شماره

تاریخ ۲۰/۱/۱

پیش

و به ویژه موارد زیر خواهد بود:

- (الف) - تهیه رهنمود و دستورالعمل سیاستگذاری برای نظارت و به کارگیری توصیه‌های لازم برای اجرای این معاهده و به ویژه عملی شدن نظام چندجانبه.
- (ب) - تصویب طرحها و برنامه‌هایی برای اجرای این معاهده.
- (پ) - تصویب راهبرد مالی برای اجرای این معاهده در اولین جلسه خود و بازنگری آن در فواصل زمانی مشخص طبق مفاد ماده (۱۸).
- (ت) - تصویب بودجه این معاهده.
- (ث) - بررسی و ایجاد نهادهای فرعی لازم و تصویب مأموریتها و ترکیب آنها در صورت وجود اعتبارات مالی لازم.
- (ج) - در صورت لزوم ایجاد یک سازوکار مناسب مانند حساب امنی برای دریافت و استفاده از منابع مالی که به منظور اجرای این معاهده تأمین می‌گردد.
- (چ) - ایجاد و حفظ همکاری با ارکان سایر سازمانهای بین‌المللی و معاهدات ذی‌ربط دیگر، از جمله و به ویژه کنفرانس اعضای کنوانسیون تنوع زیستی در ارتباط با موضوعات مشمول این معاهده از جمله مشارکت آنان در راهبرد مالی.
- (ح) - در صورت لزوم بررسی و تصویب اصلاحیه‌های این معاهده طبق مفاد ماده (۲۳).
- (خ) - در صورت لزوم بررسی و تصویب اصلاحیه‌های پیوست‌های این معاهده طبق مفاد ماده (۲۴).
- (د) - بررسی شیوه‌های راهبرد تشویق مشارکتهای داوطلبانه به ویژه در ارتباط با مواد (۱۳) و (۱۸).
- (ذ) - انجام وظایف دیگری که ممکن است برای نیل به اهداف این معاهده ضروری باشد.
- (ر) - توجه به تصمیمات مرتبط کنفرانس اعضاء کنوانسیون تنوع زیستی و ارکان سایر سازمانهای بین‌المللی و معاهدات ذی‌ربط.
- (ز) - در صورت اقتضا مطلع نمودن کنفرانس اعضای کنوانسیون تنوع زیستی و

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفترچه

بیانیه

پیش

تاریخ

۱۳۷۴ / ۷۰۵۴۶

۱۳۸۴ / ۲ / ۱

شماره

ارکان سایر سازمانهای بین‌المللی و معاهدهای ذی‌ربط از موضوعات مربوط به اجرای این
معاهده؛ و

(ز) - تأیید شرایط موافقنامه‌های با مراکز تحقیقات کشاورزی بین‌المللی و دیگر
مؤسسات بین‌المللی به موجب ماده (۱۵) و تجدیدنظر فاصلح موافقنامه انتقال مواد
استاندارد موضع ماده (۱۵)

۴- هر طرف متعاهد بار عایت بند (۶) ماده (۱۹) یک رأی دارد و می‌تواند در جلسات
هیأت رئیسه با یک نماینده که او نیز می‌تواند یک جانشین، مشاوران و کارشناسانی به همراه
داشته باشد شرکت کند. جانشین‌ها، کارشناسان و مشاوران می‌توانند در جلسات هیأت
رئیسه شرکت کنند ولی نمی‌توانند رأی بدeneند مگر در مواردی که به طور مقتضی اجازه داشته
باشند که به جای نماینده عمل نمایند.

۵- سازمان ملل متحده، آژانس‌های تخصصی آن و آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و نیز
هر کشوری که طرف متعاهد این معاهده نیست، می‌توانند به عنوان ناظر در جلسات هیأت
رئیسه شرکت نمایند. هر نهاد یا آژانس دیگری اعم از دولتی یا غیردولتی که در زمینه‌های
حفظاًت و استفاده پایدار از منابع ژئوتکنیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی صاحب صلاحیت
باشد و تعامل خود را به شرکت در جلسات هیأت رئیسه به عنوان ناظر به دیر اعلام کرده
باشد می‌تواند پذیرفته شود مگر این که یک سوم طرفهای متعاهد حاضر، اعتراض نمایند.
پذیرش و شرکت ناظرین تابع آئین نامه مصوب هیأت رئیسه خواهد بود.

۶- هر سازمان عضو فائز که طرف متعاهد این معاهده باشد و کشورهای عضو آن
سازمان که طرف متعاهد این معاهده هستند طبق اساسنامه و مقررات عمومی فائز (با جرح و
تعديل لازم) حق عضویت خود را اعمال و به تعهدات عضویت خود عمل خواهند نمود.

۷- هیأت رئیسه در صورت لزوم آئین نامه داخلی و قواعد مالی خود را که مغایر با این
معاهده نخواهد بود، تصویب و اصلاح خواهد نمود.

۸- حضور نمایندگان اکثریت طرفهای متعاهد برای رسمی شدن هر جلسه هیأت
رئیسه ضروری است.

۹- هیأت رئیسه حداقل هر دو سال یک بار جلسات عادی تشکیل خواهد داد. این

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتری مس

بیانیه

پیش

۱۱۴ / ۲ / ۱

۱۶۷ / ۷۰۴۴۶ شماره

لیست

پیش

جلسات حتی الامکان بلا فاصله پس از جلسات عادی کمیسیون منابع ژنتیکی برای غذا و کشاورزی برگزار خواهد شد.

۱۰ - در صورتی که هیأت رئیسه تشکیل جلسات ویژه‌ای را در زمانهای دیگری ضروری تشخیص دهد، یا هر طرف متعاهد تشکیل آن را به طور کتبی تقاضا کند و یک سوم طرفهای متعاهد از درخواست مزبور حمایت کنند، جلسات ویژه هیأت رئیسه تشکیل خواهد شد.

۱۱ - هیأت رئیسه، رئیس و معاونین رئیس خود را (که جمعاً به آنها «دفتر» اطلاق می‌گردد) مطابق آئین نامه خود انتخاب خواهد نمود.

ماده ۲۰ - دبیر

۱ - دبیر هیأت رئیسه توسط مدیرکل فائق و با تأیید هیأت رئیسه منصوب می‌گردد.
دبیر از کمک کارکنان لازم استفاده خواهد نمود.

۲ - دبیر و ظایف زیر را انجام خواهد داد:

(الف) - ترتیب برگزاری و ارائه حمایت اداری برای جلسات هیأت رئیسه و نهادهای فرعی که ممکن است به وجود آیند؛

(ب) - کمک به هیأت رئیسه در انجام وظایف خود از جمله انجام وظایف ویژه‌ای که ممکن است توسط هیأت رئیسه به عهده او گذاشته می‌شود؛

(پ) - گزارش فعالیت‌های خود به هیأت رئیسه.

۳ - دبیر تمام طرفهای متعاهد و مدیرکل فائق را از موارد زیر آگاه خواهد نمود:

(الف) - تصمیمات هیأت رئیسه ظرف صفت روز پس از تصویب؛

(ب) - اطلاعات دریافتی از طرفهای متعاهد طبق مفاد این معاهده.

۴ - دبیر مدارک لازم برای جلسات هیأت رئیسه را به شش زبان سازمان ملل متحد تهیه خواهد نمود.

۵ - دبیر با ارکان سازمانها و معاهدهای دیگر از جمله و به ویژه دبیرخانه کنوانسیون نوع زیستی در زیستن به اهداف این معاهده همکاری خواهد نمود.

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفترچه

بیانیه

۱۴۷ / ۷۰۴۶

شماره

۱۳۸۴ / ۳ / ۱

تاریخ

پیمان

ماده ۲۱ - رعایت مفاد

هیأت رئیسه در اولین اجلاس خود، تشریفات مؤثر و معاضدت آمیز و ساز و کارهای اجرائی را برای ترغیب رعایت مفاد این معاهده و برخورد با موضوع عدم رعایت بررسی و تصویب خواهد نمود. این تشریفات و سازوکارها شامل نظارت، ارائه کمک و مشاوره از جمله کمکها و مشاوره‌های حقوقی (در صورت لزوم)، به ویژه به کشورهای در حال توسعه و کشورهای با اقتصاد در حال گذر خواهد بود.

ماده ۲۲ - حل اختلافات

۱ - در صورت بروز اختلاف بین طرفهای متعاهد درخصوص تفسیر یا اجرای این معاهده، طرفهای ذی‌ربط از طریق مذاکره راه حلها را جستجو خواهند نمود.

۲ - اگر طرفهای اختلاف نتوانند از طریق مذاکره به توافق برسند، می‌توانند به طور مشترک خواستار مساعی جميله یا میانجیگری طرف ثالث شوند.

۳ - هر طرف متعاهد هنگام تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق به این معاهده یا هر زمان دیگری بعد از آن، می‌توانند به طور کتبی به امین اسناد اعلام کند که در مورد اختلافی که طبق بند (۱) یا (۲) ماده (۲۲) حل نشده، یکی یا هر دو راه حل اختلاف زیر را به اجبار می‌پذیرند:

(الف) - داوری طبق تشریفات مندرج در بخش (۱) پیوست (۲) این معاهده؛

(ب) - ارجاع اختلاف به دیوان بین‌المللی دادگستری.

۴ - اگر طرفهای اختلاف طبق بند (۳) فوق، تشریفات مذکور یا هیچ تشریفاتی را نپذیرفته باشند، اختلاف طبق بخش (۲) پیوست (۲) این معاهده به مصالحه ارجاع خواهد شد، مگر این که طرفها به گونه دیگری توافق نمایند.

ماده ۲۳ - اصلاحات این معاهده

۱ - اصلاحات این معاهده می‌تواند از سوی هر طرف متعاهدی پیشنهاد شود.

۲ - اصلاحات این معاهده در جلسه هیأت رئیسه تصویب خواهد شد. متن هر

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

و فقرمیں

شماره ۶۴۶ - ۷۰۴۴۷

۱۳۸۴ / ۲۱ - ۱

پیشنهاد

بیان

اصلاحیه پیشنهادی توسط دیبر حداقل شش ماه قبل از اجلاسی که قرار است پیشنهاد مذکور در آن تصویب شود به طرفهای متعاهد ارسال خواهد شد.

۳- تمام اصلاحات این معاهده فقط از طریق اتفاق نظر طرفهای متعاهد حاضر در جلسه هیأت رئیسه انجام شود.

۴- هر اصلاحیه تصویب شده توسط هیأت رئیسه برای طرفهای متعاهدی که آن را تنفیذ، پذیرش یا تصویب نموده‌اند در نودمین روز پس از تودیع سند تنفیذ، پذیرش یا تصویب دو سوم طرفهای متعاهد لازم‌اجراء خواهد شد. پس از آن، اصلاحیه برای هر طرف متعاهد دیگر در نودمین روز پس از این که طرف متعاهد مذکور سند تنفیذ، پذیرش یا تصویب خود را تودیع نماید، لازم‌اجراء خواهد شد.

۵- از نظر این ماده، سند تودیع شده توسط سازمان عضو فائز، سندی اضافه بر اسنادی که توسط کشورهای عضو آن سازمان تودیع شده است، محسوب نمی‌گردد.

ماده ۲۴ - پیوست‌ها

۱- پیوست‌های این معاهده جزء لاپنداشتنی این معاهده محسوب نمی‌گردد و هرگونه ارجاع به این معاهده همزمان ارجاع به هر پیوست آن نیز نمی‌باشد.

۲- مفاد ماده (۲۳) در مورد اصلاحات این معاهده، در مورد اصلاح پیوست‌های زیر اعمال خواهد شد.

ماده ۲۵ - امضاء

این معاهده از تاریخ سوم نوامبر ۲۰۰۱ (۱۳۸۰/۸/۱۲) تا چهارم نوامبر ۲۰۰۲ (۱۳۸۱/۸/۱۳) در مقر فائز برای امضاء تمامی اعضاء فائز و هر کشوری که عضو فائز باشد و نی عضو سازمان ملل متحد یا یکی از آژانس‌های تخصصی یا آژانس بین‌المللی انرژی اتمی باشد، مفتوح خواهد بود.

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر نسخ

برگزاری

۱۴۷ ۷۰۴۶

۱۳۸۴/۲/۱

شماره

تاریخ

پیوست

ماده ۲۶ - تنفیذ، پذیرش یا تصویب

این معاهده منوط به تنفیذ، پذیرش یا تصویب اعضاء و غیراعضاء فائز موضع ماده (۲۵) می باشد. استاد تنفیذ، پذیرش یا تصویب نزد امین استاد تودیع خواهد شد.

ماده ۲۷ - الحق

این معاهده از تاریخی که در آن برای امضاء بسته می باشد، برای الحق تمام اعضاء فائز و کشورهای غیرعضو فائز که عضو سازمان ملل متحد، یا یکی از آژانس های تخصصی آن یا آژانس بین المللی انرژی اتمی باشند مفتوح خواهد بود. استاد الحق نزد امین استاد تودیع خواهد شد.

ماده ۲۸ - لازم الاجراء شدن

۱ - این معاهده با رعایت هفاد بند (۲) ماده (۲۹) در نودمین روز پس از تودیع چهلمین سند تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحق به شرطی که حداقل بیست سند تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحق توسط اعضای فائز تودیع شده باشد لازم الاجراء خواهد شد.

۲ - این معاهده برای هر عضو فائز و هر کشور غیرعضو فائز که عضو سازمان ملل متحد یا یکی از آژانس های تخصصی آن یا آژانس بین المللی انرژی اتمی باشد و این معاهده را پس از تودیع چهلمین سند تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحق طبق بند (۱) تنفیذ کرده، پذیرفته، تصویب نموده و یا به آن ملحق شود، در نودمین روز پس از تودیع سند تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحق آن، لازم الاجراء خواهد شد.

ماده ۲۹ - سازمانهای عضو فائز

۱ - تازمانی که یک سازمان عضو فائز سند تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحق به این معاهده را تودیع می کند، آن سازمان عضو طبق بند (۷) ماده (۲) اساسنامه فائز هرگونه تغییر در توزیع صلاحیت خود نسبت به اعلامیه صلاحیت تودیع شده خود به موجب بند (۵) ماده (۲) اساسنامه فائز را که ممکن است به دنبال پذیرش این معاهده ضروری باشد، اطلاع

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

و فرمان

بیت‌اللّٰه

۱۳۷/۷۰۴۴۶

شماره

۱۱۸۴/۲۱ - ۱

تاریخ

پیوست

خواهد داد. هر طرف متعاهد این معاهده می‌تواند در هر زمان از یک سازمان عضو قانون که طرف متعاهد این معاهده شده است، بخواهد تا اطلاعات لازم را درخصوص موضوع خاصی از این معاهده که مسؤول اجرای آن شده است، همان‌گونه که برای کشورهای عضو آن سازمان عضو فراهم می‌کند، برای آن نیز فراهم نمایند. سازمان عضو این اطلاعات را طرف مدت معقولی ارائه خواهد نمود.

۲- اسناد تنفیذ، پذیرش، تصویب بالحق یا خروج از عضویت تودیع شده توسط یک سازمان عضو قانون به عنوان سندی اضافه بر اسناد تودیع شده توسط کشورهای عضو آن سازمان محسوب نخواهد شد.

ماده ۳۰- حق شرط

هیچ‌گونه حق شرطی را برای این معاهده نمی‌توان درنظر گرفت.

ماده ۳۱- غیرعضوها

ظرفهای متعاهد هر عضو قانون یا کشورهای دیگری را که طرف متعاهد این معاهده نمی‌باشند، تشویق خواهند نمود تا این معاهده را پذیرند.

ماده ۳۲- انصراف از عضویت

۱- هر طرف متعاهد می‌تواند در هر زمانی بعد از دو سال از تاریخی که این معاهده برای آن لازم‌الاجراء شده است، امین اسناد را به طور کتبی از انصراف از عضویت در این معاهده مطلع سازد. امین اسناد بلاfacile مراتب را به کلیه طرفهای متعاهد اطلاع خواهد داد.
۲- انصراف از عضویت یک سال پس از تاریخ دریافت اطلاعیه نافذ خواهد شد.

ماده ۳۳- انقضای

۱- این معاهده چنانچه و زمانی که به واسطه انصراف از عضویت در آن، تعداد طرفهای متعاهد آن به کمتر از چهل برسد خود به خود منقضی می‌گردد، مگر آن که طرفهای

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

و فریض

بیان

- متعاهد باقیمانده به اتفاق به گونه دیگری تصمیم بگیرند.
- ۲ - زمانی که تعداد طرفهای متعاهد به کمتر از چهل کاوش یابد، امین اسناد کلیه طرفهای متعاهد باقیمانده را آگاه خواهد ساخت.
  - ۳ - در صورت انقضای این معاهده، مالکیت سرمایه‌های آن تابع قواعد مالی خواهد بود که هیأت رئیسه تصویب خواهد کرد.

ماده ۳۴ - امین اسناد

مدیرکل فائز امین اسناد این معاهده خواهد بود.

ماده ۳۵ - متون معتبر

متون عربی، چینی، انگلیسی، فرانسوی، روسی و اسپانیائی این معاهده به طور یکسان معتبر می‌باشند.

پیوست (۱)

فهرست گیاهان زراعی تحت پوشش نظام چندجانبه

گیاهان غذایی

گیاه	جنس	ملاحظات
صیوہ نان	Artocarpus	فقط میوه نان
مارچوبه	Asparagus	
بیولاف	Avena	
چغندر	Beta	
مجموعه براسیکا	Brassica et al	شامل جنس‌های
(کلزا و کلم‌ها)		Genera included are : Brassica, Armoracia, Barbarea, Camelina, Crambe, Diplotaxis,

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر نسخ

بیان

۱۴۷/۷۰۴۴۶ شماره

۱۱۸/۲۱-۱ تاریخ

پیت

Eruca, Isatis, Lepidium, Raphanobrassica, Raphanus, Rorippa and Sinapis. This comprises oilseed and Vegetable crops such as cabbage, apeseed, mustard, cress, rocket, radish, and turnip. The species lepidum meyenii (maca) is excluded.

Genera Poncirus and Fortunella are included as root stock

Major aroids include taro, cocoyam, dasheen and Colocasia tannia

Manihot esculenta only.

Except Musa textilis.

Caianus	نخود کبوتری
Cicer	نخود
Citrus	مرکبات
Cocos	کاکائو
Xanthosoma	آرودهای مهم
Daucus	هویج
Dioscorea	یام
Elusine	ارزن انگشتی
Fragaria	توت فرنگی
Helianthus	آفتابگردان
Hordeum	جو
Ipomoea	سبزه زمینی شیرین
Lathyrus	گاودانه
Lens	عدس
Malus	سبز
Manihot	کاساوا
Musa	موز

۱۳۸/۷۰۴۴۶

شماره

تاریخ ۱۳۸۰/۰۷/۰۱

پوست

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر میثاق

بیان

Except Phaseolus Polyanthus	Oryza	برنج
	Pennisetum	ارزن مرواریدی
	Phaseolus	لوبیا
	Pisum	نحوه فرنگی
	Secale	چاودار
Section tuberosa included, except Solanum phureja.	Solanum	سیب زمینی
Section melongena included.	Solanum	باذنجان
Including Agropyron, Elymus and Secale	Sorghum	سورگوم
Excluding Zea perennis, Zea diploperennis, and Zea luxurians	Triticosecale	تریتیکاله
	Triticum et al	گندم
	Vicia	باقلاء/ماشک
	Vigna	گروه چشم بلبلی
	Zea	ذرت

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر نویس

بیان

۱۳۷/۷۰۴۶

شماره

۱۱۴۸/۲۱-۱

تاریخ

پیش

گیاهان علوفه‌ای

گیاهان علوفه‌ای لگومینور

گونه	جنس
Chinensis, cicer, arenarius	Astragalus
Ensiformis	Canavalia
Varia	Coronilla
Coronarium	Hedysarum
Cicera, ciliolatus, hirsutus, ochrus, odoratus, sativus	Lathyrus
Cuneata, striata, stipulacea	Lespedeza
Corniculatus, subbiflorus, uliginosus	Lotus
Albus, angustifolius, luteus	Lupinus
Arborea, falcata, sativa, scutellata, rigidula, truncatula	Medicago
Albus, officinalis	Melilotus
Viciifolia	Onobrychis
Sativus	Ornithopus
Affinis, alba, chilensis, nigra, pallida	Prosopis
Phaseoloides	Pueraria
Alexandrinum, alpestre, ambiguum, angustifolium, arvense, agrocicum, hybridum, incarnatum, pratense, repens, resupinatum, rueppelianum, semipilosum, subterraneum, vesiculosum	Trifolium

گیاهان علوفه‌ای گرامینه

گونه	جنس
Gayanus	Andropogon
Cristatum, desertorum	Agropyron

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر پرس

بیانی

۱۹۷۱/۷/۵۴۶

شماره

۱۱۸۶/۲۱-۱

تاریخ

پیوست

Stolonifera, tenuis
Paratensis
Elatius
Glomerata
Arundinacea, gigantea, heterophylla, ovina, pratensis, rubra
Hybridum, multiflorum, perenne, rigidum, temulentum
Aguatica, arundinacea
Pratense
Alpina, annua, pratensis
Iaxum

Agrostis
Alopecurus
Arrhenatherum
Dactylis
Festuca
Lolium
Phalaris
Phleum
Poa
Tripsacum

گیاهان علوفه‌ای دیگر

گونه	جنس
Halimus, nummularia	Atriplex
Vermiculata	Salsola

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر نسخ

بیانی

۱۳۷۶/۰۶/۱۴

شماره

۱۳۸۶/۲/۱

تاریخ

پیش

پیوست (۲)

بخش ۱ - داوری

ماده ۱ - طرف مدعی، دیپر را از اینکه طرفهای اختلاف، آن را به موجب ماده (۲۲) به داوری ارجاع می‌کنند آگاه خواهد ساخت. در اطلاعیه باید موضوع مورد داوری ذکر شده و به خصوص موادی از معاهده که تفسیر یا اجرای آنها مطرح می‌باشد، مشخص گردد. اگر طرفهای اختلاف پیش از تعیین سرداور درخصوص مشخص نمودن موضوع مورد اختلاف به توافق نرسند، دیوان موضوع را تعیین خواهد کرد. دیپر، اطلاعات دریافتی به این طبق را در اختیار کلیه طرفهای متعاهده این معاهده قرار خواهد داد.

ماده ۲ -

۱ - در اختلافات بین دو طرف اختلاف، دیوان داوری از سه عضو تشکیل خواهد شد. هر طرف اختلاف یک داور انتخاب خواهد کرد و دو داوری که به این صورت انتخاب شده‌اند با توافق مشترک، داور سوم را که رئیس دیوان داوری خواهد بود، انتخاب خواهند کرد. سرداور نباید از اتباع یکی از دو طرف اختلاف باشد، محل زندگی اش نباید در قلمرو یکی از طرفهای اختلاف باشد، تحت استخدام هیچ‌کدام از آنها نباید باشد و در هیچ مقام دیگری نیز نباید این اختلاف را بزرگسازی کرده باشد.

۲ - در اختلافات بین بیش از دو طرف متعاهد، طرفهای اختلافی که از منافع واحدی برخوردار هستند به صورت مشترک و با توافق یکدیگر یک داور را انتخاب خواهند کرد.

۳ - هر پست بلاتصدی به گونه‌ای که برای انتصاب اولیه تعیین شده، پر خواهد شد.

ماده ۳ -

۱ - اگر سرداور طرف مدت دو ماه پس از انتصاب داور دوم، تعیین نشده باشد، مدیرکل فانو بنابراین طرف اختلاف، ظرف یک دوره دو ماهه دیگر سرداور را

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتریس

بیانیه

پیش

۱۳۷ ۷۰۴۶

شماره

۱۲۸۴ / ۲۱ - ۱

تاریخ

انتخاب خواهد کرد.

۲ - اگر یکی از طرفهای اختلاف ظرف مدت دو ماه از زمان دریافت درخواست،
داوری را انتخاب نکند، طرف دیگر می‌تواند مدیرکل فائز را آگاه گردد وی ظرف یک
دوره دو ماهه دیگر این انتخاب را انجام خواهد داد.

ماده ۴ - دیوان داوری تصمیمات خود را طبق مفاد این معاهده و حقوق بین‌الملل
خواهد گرفت.

ماده ۵ - دیوان داوری آئین کار خود را تعیین خواهد کرد، مگر این‌که طرفهای
اختلاف به گونه دیگری توافق کنند.

ماده ۶ - دیوان داوری می‌تواند بنا به درخواست یکی از طرفهای اختلاف، اقدامات
موقتی و لازم حمایتی را توصیه کند.

ماده ۷ - طرفهای اختلاف، کار دیوان داوری را تسهیل خواهند کرد و به ویژه با
استفاده از کلیه وسائلی که در اختیار دارند:

الف - کلیه اسناد، اطلاعات و تسهیلات مربوط را در اختیار دیوان قرار خواهند داد؛

ب - در موقع لزوم اجازه خواهند داد که دیوان شهود یا کارشناسانی را فراخواند و ادله
آنان را دریافت کند.

ماده ۸ - طرفهای اختلاف و داوران موظفند محرمانه بودن کلیه اطلاعاتی را که طی
جزیان داوری دریافت می‌کنند، حفظ کنند.

ماده ۹ - هزینه‌های داوری، جز در صورتی که دیوان داوری به خاطر وجود شرایط
خاص مورد، طریق دیگری را تعیین نکرده باشد، به طور متساوی بر عهده طرفهای اختلاف

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتریش

بیانی

۱۴۷ / ۷۰۴۴۶ شماره

۱۳۸۴ / ۲۱ - ۱

لایحه

پیوست

خواهد بود. دیوان کلیه هزینه‌های خود را ثبت خواهد کرد و صور تحساب نهایی را برای طرفهای اختلاف خواهد فرستاد.

ماده ۱۰ - هر طرف متعاهدی که درخصوص موضوع مورد اختلاف از نظر حقوقی دارای منفعتی باشد که ممکن است به وسیله تصمیم راجع به مورد، تحت تأثیر قرار گیرد، می‌تواند با رضایت دیوان وارد جریان رسیدگی شود.

ماده ۱۱ - دیوان می‌تواند دعاوی متقابلی را به طور مستقیم از موضوع اختلاف ناشی می‌شود، استماع و درمورد آنها تصمیم‌گیری کند.

ماده ۱۲ - تصمیمات مربوط به آئین رسیدگی و ماهیت دیوان داوری با رأی اکثریت اعضای آن اتخاذ خواهد شد.

ماده ۱۳ - اگر یکی از طرفهای اختلاف در دیوان داوری حاضر نشود یا نتواند از ادعای خود دفاع کند، طرف دیگر می‌تواند از دیوان بخواهد تا جریان رسیدگی را ادامه دهد و رأی خود را صادر کند. غیبت یا قصور یک طرف اختلاف در دفاع از ادعای خویش، مانع جریان رسیدگی نخواهد شد. دیوان داوری پیش از اتخاذ تصمیم نهایی خود، باید قانع شده باشد که ادعا کاملاً بر پایه حقیقت و قانون می‌باشد.

ماده ۱۴ - دیوان ظرف پنج ماه از تاریخی که به طور کامل تشکیل شده باشد، تصمیم نهایی خود را اتخاذ خواهد کرد، مگر این که تمدید مهلتی را برای مدتی که از پنج ماه تجاوز نخواهد کرد ضروری تشخیص دهد.

ماده ۱۵ - تصمیم نهایی دیوان داوری محدود به موضوع مورد اختلاف خواهد بود و دلایلی را که برمنای آنها تصمیم‌گیری شده، بیان خواهد نمود. این تصمیم متناسب نام اعضاشی که شرکت داشته‌اند و نیز تاریخ اتخاذ تصمیم نهایی خواهد بود. هر یک از اعضای

بیانی

دیوان می تواند نظریه مجزا یا مخالف خود را به تصمیم نهایی پیوست کند.

ماده ۱۶ - رأی صادره برای طرفهای اختلاف لازم الاجراء خواهد بود. این رأی قابل تجدید نظر نخواهد بود، مگر اینکه طرفهای اختلاف از پیش درخصوص تشریفات تجدیدنظرخواهی توافق کرده باشند.

ماده ۱۷ - هر یک از طرفهای اختلاف می تواند هر اختلافی را در رابطه با تفسیر یا شیوه اجرای تصمیم نهایی دیوان، برای تصمیم‌گیری به دیوان داوری که آن را صادر کرده، ارجاع کند.

بخش ۲ - مصالحه

ماده ۱ - کمیسیون مصالحه بنابراین درخواست یکی از طرفهای اختلاف ایجاد خواهد شد. کمیسیون جز درمواردی که طرفهای اختلاف به گونه دیگری توافق کنند، مشکل از پنج عضو خواهد بود که دو نفر از آنها توسط هر طرف ذی ربط انتخاب می شوند و اعضاء مذبور به طور مشترک رئیس را انتخاب خواهند کرد.

ماده ۲ - در اختلافات بین بیش از دو طرف متعاهد، طرفهایی که دارای منافع واحد هستند، به طور مشترک و با توافق یکدیگر اعضای خود را در کمیسیون انتخاب خواهند کرد. هرگاه دو یا چند طرف اختلاف، منافع مجزایی داشته باشند یا در مورد وجود منافع یکسان، دچار اختلاف باشند، می توانند اعضای خود را به طور مجزا انتخاب کنند.

ماده ۳ - اگر طرفهای اختلاف نتوانند طرف دوماه از تاریخ درخواست ایجاد کمیسیون مصالحه، اعضای آن را انتخاب کنند، مدیرکل فائز در صورتی که طرف اختلاف بخواهد، طرف یک دوره دو ماهه دیگر این انتخاب را انجام خواهد داد.

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتریس

برگزاری

۱۴۷ ۷۰۴۴۶

شماره

۱۳۸۴ / ۲ / ۱

تاریخ

پیوست

ماده ۴ - اگر ظرف دو ماه از تاریخ انتخاب آخرین عضو کمیسیون، رئیس کمیسیون مصالحه انتخاب نشده باشد، در صورت درخواست یکی از طرفهای اختلاف، مدیرکل فانو طی یک دوره دو ماهه دیگر وی را انتخاب خواهد نمود.

ماده ۵ - کمیسیون مصالحه، تصمیمات خود را با رأی اکثریت اعضاء خود، اتخاذ خواهد کرد. کمیسیون آئین کار خود را تعیین خواهد کرد، مگر این که طرفهای اختلاف به گونه دیگری توافق کنند. کمیسیون پیشنهادی را برای خل و فصل اختلاف ارائه خواهد نمود و طرفها با حسن نیت آن را بررسی خواهند کرد.

ماده ۶ - اختلاف در مورد صلاحیت کمیسیون مصالحه توسط کمیسیون مصالحه مورد بررسی و تصمیم‌گیری قرار خواهد گرفت.

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده منضم به متن معاہده شامل مقدمه و سی و پنج ماده و دو پیوست در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ بیست و هفتم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و چهار مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید.

غلامعلی حدادعادل

رئیس مجلس شورای اسلامی